

Sabile KEÇMEZI - BASHA

KUVENDI I PRIZRENIT DHE VENDIMET E TIJ (8-10 KORRIK 1945)

Kuvendi i Prizrenit nuk ishte as i pari e as i fundit, i cili solli vendime që Kosova të aneksohej nga Serbia e Jugosllavia. Aneksimi nga kjo njësi federale kishte filluar qysh më herët, ndërsa nga Kuvendi i Prizrenit pushtetarët jugosllavë kërkonin formalisht vetëm një “verdikt të popullit”.

Në të vërtetë, më 9-12 nëntor 1944 në Beograd, në mbledhjen e Kuvendit Antifashist të Çlirimit Kombëtar të Serbisë, para se Tito të priste një grup shqiptarësh nga Kosova që vinin për t’u interesuar për fatin e saj jetik¹, u bë fjalë për Kosovën. Thënë më drejtë, për Kosovën ishte bërë fjalë edhe më 2 shtator të vitit 1944, kur Shtabi Kryesor i UNÇ-së dhe AP-së së Kosovës, (SHK i UNÇ dhe AP) me urdhrin e Shtabit Suprem (SHS) të UNÇ-së dhe Armatës Popullore të Jugosllavisë (APJ) u vu nën komandën e Shtabit Kryesor të UNÇ-së dhe AP-së së Serbisë. Prej kësaj kohe, Shtabi Kryesor i UNÇ-së së Kosovës, u bë Shtab Operativ (SHO) i UNÇ-së dhe AP-së së Kosovës.²

¹ Shaban Braha, *Gjenocidi serbomadh dhe qëndresa shqiptare (1844-1990)*, Gjakovë, 1991, f. 472.

² Hakif Bajrami, *Kosova prej Bujanit në Kaçanik*, Prishtinë 1997, f. 269.

Në shkurt të vitit 1945 në Komitetin Qendror (KQ) të Partisë Komunistët të Jugosllavisë (PKJ) u organizua një mbledhje, ku veç debateve tjera, u fol edhe për Kosovën dhe statusin e ardhshëm të saj. Nga e tërë kjo doli se, zgjidhja më e mirë dhe më e drejtë ishte se “Kosova e Metohija t’i bashkohen Shqipërisë, kurse Shqipëria të hyjë në Federatën Jugosllave”, por, meqenëse rrethanat ndërkombëtare nuk janë të favorshme për një hap të tillë - për bashkimin e Kosovës me Shqipërinë dhe hyrjen e Shqipërisë në Federatën Jugosllave, Kosova dhe Metohija si autonomi duhet t’i bashkohen Serbisë³, por kishte edhe aso propozime që Kosova t’i takojë vetëm Malit të Zi, ngase kishin një histori të ngjashme dhe një mentalitet të përafërt me shqiptarët.

Në dokumentet e Kuvendit Antifashist të Çlirimit Kombëtar (KANÇ) të Serbisë, që u mbajt më 7-9 prill të vitit 1945 në Beograd, nga Kosova merrnin pjesë si mysafirë, Dushan Mugosha dhe Mehmet Hoxha, të cilët në seancë diskutuan dhe sipas dokumentit thuhej se shprehën dëshirën në emër të popullit të Kosovës që “Kosova të jetë nën Serbinë federale”⁴, dhe nga këto diskutime që u bënë në Beograd mund të konkludohet se Kosova iu bashkua Serbisë në mënyrë arbitrare, në bazë të diskutimeve që u bënë nga dy mysafirë, e dihej mirë në bazë të dokumenteve historike se Kosova dhe populli i saj asnjëherë nuk diskutoi, u pyet dhe votoi që ajo të ngeli në kuadrin e Serbisë federale. Andaj, për të dal vendimet e ligjshme u thirr Kuvendi i Dytë i Këshillit Krahinor Nacionalçlirimtar i Kosovës e i Rrafshit të Dukagjinit.

Mbledhja e Kuvendit u mbajt më 8-10 korrik 1945 dhe i tërë ky tubim kaloi me presione nga më të ndryshmet, ngase aty merrnin pjesë shumë atdhetarë e patriotë të shquar të cilët as me çmimin e jetës nuk pranonin që tokat shqiptare të ngelnin nën ish-Jugosllavi.

³ Branko Horvat, *Kosovsko pitanje*, Zagreb 1988, f. 62.

⁴ *Rezoluta e Kuvendit Antifashist të Çlirimit Kombëtar të Serbisë lidhur me vendimin e KAÇK të Sanxhakut dhe deklaratat e delegatëve të KKNÇ të Vojvodinës dhe të Kosovës e të Rrafshit të Dukagjinit*, Gazeta “Borba”, 9 prill 1945.

Ata që e kundërshtuan një hap të tillë, më vonë u ndoqën, u burgosën pa arsytim, e disa edhe u likuiduan tinëzisht nga organet e OZN-së (Organizacija za zaštitu naroda - Organizata për Mbrojtjen e Popullit). Të tillët ishin shumë, por po përmendim vetëm disa nga ata që i përkisnin anës së Gjilanit, si: Ramiz Cërrnica, Adem Stanqiqi, Hasan Dylgjeri e ndonjë tjetër. Por, me këtë rast do të ndalesha vetëm tek reagimi i patriotit të shquar të Anamoravës, Ramiz Cërrnicës, i cili në Kuvend doli haptas kundër qëndrimeve gllabëruese të Serbisë, duke thënë: “Ne jemi shqiptarë, kemi një gjuhë e një gjak me shqiptarët e Shqipërisë... Ku keni parë ju në historinë e njerëzimit që fëmija t’ia kthej shpinën nënës e ta përqafojë njerëkën? Kjo s’është as e logjikshme e as e pranueshme për ne shqiptarët”.⁵ Pas këtij diskutimi në sallë pasoi një tollori i paparë. Disa nga udhëheqësit kërkuan që t’i ndërpritet fjala, disa kërkuan që të nxirret jashtë dhe dolën shumë propozime të tjera. Por, kalvari i Ramiz Cërrnicës nuk përfundoi me kaq, ai më vonë u ndjek dhe u arrestua nga organet e OZN-së, kur u dënua me 20 vjet burg të rëndë. Edhe pas daljes nga burgu, atë nuk e lanë të qetë, siç ndodhi edhe me anëtarët e tjerë që morën pjesë në Kuvend dhe nuk u pajtuan me vendimet që u morën në të, u përcollën nga udbashët dhe disa nga ta kaluan vite të tëra nëpër burgjet jugosllave.

Aneksimi i Kosovës nga Serbia - do të shohim më vonë - ishte vetëm maja e Ajsbergut të padrejtësive që u bëhej shqiptarëve në Jugosllavinë komuniste. Çështja e Kosovës nuk ishte krejt çështja shqiptare. Padrejtësia që i bëhej popullit shqiptar në ish-Jugosllavi e rëndonte edhe më tepër, copëtimi i trevave në të cilat shqiptarët ishin popullatë e vetme apo shumicë dërrmuese në tri republika jugosllave: në Republikën e Serbisë, të Maqedonisë dhe të Malit të Zi.⁶ Kosova, jo vetëm që u shkëput nga trugu amë, por asaj iu shkoqën jo vetëm trevat e banuara kryekëput ose kryesisht me popullatën shqiptare në Maqedoninë Perëndimore dhe në Mal të Zi, por edhe Presheva,

⁵ Afërdita Halimi-Cërrnica, *Raif Halim Cërrnica (veteran i luftës dhe i demokracisë në Kosovë)*, Tiranë 2000, f. 21.

⁶ Rexhep Qosja, *Çështja shqiptare, historia dhe politika*, Prishtinë 1994, f. 195.

Bujanoci dhe Medvegja, në të cilat shqiptarët ishin shumicë dërmuese.

Në mbarim të vitit 1945, menjëherë pas mbarimit të Luftës, të gjitha problemet që lidheshin me Kosovën dhe të ardhmen e saj, u shtruan dhe u tentuan të zgjidhen në kuadër të Jugosllavisë së Titos. Gjatë Luftës, udhëheqësit e PKJ-së kishin premtuar se e ardhmja e Kosovës do të zgjidhej nga vetë popujt që jetonin atje, me mirëkuptim, nga partitë e regjimet demokratike popullore, që do të vendoseshin në Shqipëri e në Jugosllavi, pas fitores mbi fashizmin⁷. Ishte folur e shkruar vazhdimisht se pas Luftës do të respektohet Deklarata e Moskës,⁸ Karta e Atlantikut,⁹ Deklarata e Teheranit,¹⁰ Letra e Titos,¹¹ e botuar në gazetën “Proleter”, Rezoluta e Bujanit,¹² e shumë dokumente të tjera me rëndësi historike.

⁷ Udhëzime të S. V. Tempos për KK të PKJ-së për Kosovë, më 2 tetor 1943, f. 2.

⁸ Deklarata e Moskës u miratua në tetor 1943, e cila kërkonte të “zbatohet bashkëpunimi më i ngushtë në udhëheqjen e luftës dhe në të gjitha çështjet të cilat kanë të bëjnë me kapitullimin dhe çarmatimin e shteteve armike.

⁹ Karta e Atlantikut, u nënshkrua ndërmjet V. Çerçilit dhe F. D. Ruzveltit. Në këtë dokument të rëndësishëm në mes tjerash thuhet se do të respektohet “kthimi i të drejtave sovrane dhe të vetadministrimit atyre popujve, të cilëve u janë marrë ato dhe respektimi i të drejtave të të gjithë popujve, që të zgjedhin formën e vet të qeverisjes (14 gusht 1941).

¹⁰ Deklarata e Teheranit u soll më 1 tetor 1943 dhe u nënshkrua ndërmjet Ruzveltit, Çerçillit dhe Stalinit. Kjo deklaratë garantonte se të gjithë popujve aleatë në Luftën Antifashiste do t’u njihet e drejta për të rregulluar marrëdhëniet e veta “sipas aspiratave të tyre të ndryshme dhe sipas ndërgjegjes së tyre vetanake”.

¹¹ Letra e Titos u botua në dhjetor të vitit 1942 në gazetën “Proleter” me titull “Çështja kombëtare në Jugosllavi në dritën e Luftës Nacionalçlirimtare”. Në mes tjerash, në lidhje me çështjen e shqiptarëve thuhej se “Çështja e Maqedonisë, çështja e Kosovës e Metohisë, çështja e Malit të Zi, çështja e Kroacisë, çështja e Sllovenisë, çështja e Bosnjës e Hercegovinës, do të zgjidhet lehtë ashtu siç dëshirojnë të gjithë, sepse do ta zgjidhë populli, kurse këtë të drejtë e fiton çdo popull, me pushkë në dorë, në këtë Luftën e sotme Nacionalçlirimtare”

¹² Rezoluta e Bujanit, u miratua më 31 dhjetor 1943 dhe më 1 e 2 janar 1944, në fshatin Bujan të Malësisë së Gjakovës. Në Mbledhjen Themeluese të Komitetit Antifashist Nacionalçlirimtar të Kosovës e Dukagjinit. Në këtë mbledhje merrnin pjesë 49 delegatë (43 shqiptarë, 6 serbë e malazezë). Përveç Rezolutës që është një dokument me një rëndësi të madhe historike, u soll edhe Proklamata e Kryesisë së

Pas aneksimit të Kosovës për popullin shqiptar filloi një etapë e errët, një kalvar i vërtetë. Filluan përsëri masakrat masive mbi popullatën e pafajshme dhe likuidoheshin patriotët dhe intelektualët e shumtë. Në Drenicë, Gjilan, Podujevë dhe në shumë vende të tjera të Kosovës, bëhej gjenocid i vërtetë. U likuidua Jusuf Ibrahimimi nga Gjilani, i cili ishte komandant i Batalionit të Rinisë, e shumë të tjerë. Edhe pse ishte e pushtuar Kosova, ajo edhe më tej trajtohej si zonë e rrezikshme dhe e pasigurt për shkak se banohej me një popullsi shumicë jo sllave, e shtypur dhe e diskriminuar¹³, andaj edhe ekzistonte frika tek okupuesi.

Kosova pas Kuvendit të Prizrenit (10 korrik 1945)

Pozita e Kosovës pas vitit 1945 ishte okupuese dhe kolonizuese. Kjo gjendje u legjitimua më 10 korrik 1945 në Kuvendin e saj që në popull më tepër njihet si Kuvendi i Prizrenit. Kuvendi i Prizrenit, ishte një tubim i një trupi jo të zgjedhur¹⁴ nga populli në të cilin morën pjesë 137 delegatë dhe të ftuar të tjerë, nga të cilët vetëm 32 ishin shqiptarë. Në të nuk kishin marrë pjesë përfaqësuesit e Ushtrisë Nacionalçlirimtare të Shqipërisë dhe të aleatëve të tjerë të luftës që ishin garantë, se pas përfundimit të luftës çështja e Kosovës do të zgjidhej në bazë të dëshirës dhe vullnetit të lirë të popullsisë shumicë. Siç dihej, në këtë Kuvend u vendos që Kosova t'i bashkohej Serbisë dhe po ashtu në këtë tubim u miratua Rezoluta që në një mënyrë mund të quhej dokument i parë zyrtar që legjitimoi aneksimin e saj nga Serbia. Sipas të dhënave thuhej se rreth rezolutës dhe përmbajtjes së saj nuk u hap ndonjë debat. Shumë pak delegatë diskutuan në mbledhje. Ata që ishin kundër dhe

KNÇ-së së Kosovës, në të cilën thuhet se “Liria e juaj, qëndron në luftën tuaj, sepse vetëm lufta e armatosur, e përbashkët kundër okupuesit dhe ndihmësve të tij është rruga me të cilën sigurohet liria dhe e drejta për vetëvendosje dhe shkëputje”. Në këtë mbledhje u zgjodh edhe udhëheqja e re prej 9 vetave (7 shqiptarë, 2 serbë e malazezë).

¹³ Fehmi Agani, *Demokracia, Kombi, Vetëvendosja*, Pejë 1994, f. 77.

¹⁴ Lulzim Mjeku, “Të gjitha Kushtetutat e Kosovës”, 1 (?).

shprehën pakënaqësinë dhe kundërshtimin e bashkimit me Serbinë, më vonë patën pasoja të mëdha. Ata u përcollën nga organet e UDB-së (Unutrašnja državna bezbednost - Sigurimi i Brendshëm Shtetëror), më vonë u arrestuan, u dënuan me vite të shumta burgu, bile disa nga ata edhe u likuiduan fizikisht. Njëri ndër ta padyshim se ishte atdhetari e patrioti i Anamoravës, Ramiz Cërrnica, por, ajo që e karakterizon dhe i siguron vendin e respektuar në panteonin atdhetar ishte fjalimi i tij në Kuvendin “e famshëm” të Prizrenit më 1945. Me trimërinë, guximin dhe mençurinë që kishte, doli hapur kundër qëndrimeve aneksioniste serbe dhe hapur e shprehu dëshirën dhe dëshpërimin e tij, duke iu thënë të pranishmëve se kjo është tradhti dhe se: “Jugosllavia e re, për popullin shqiptar nuk ka asnjë ndryshim nga Jugosllavia e vjetër. Ju ende nuk e keni bërë vetëm edhe një punë, dëbimin e këtij populli për në Turqi për të bërë në këtë mënyrë spastrimin etnik të Kosovës nga popullata shqiptare. Prandaj, unë nuk po shoh kurrë një dallim, sepse kjo luftë shqiptarëve nuk u solli liri, por një robëri të re edhe më të keqe...”. Për të vazhduar më vonë edhe me tone më të ashpra. Pas këtij reagimi në sallë krijohet një tollovi e paparë. Delegatët e Kuvendit, fillojnë të shqetësohen për jetën e tij. Disa nga ata ishin të informuar dhe e dinin se çfarë kishin përgatitur dhe çfarë i priste jashtë sallës. Pushtetarët ishin përgatitur se në rast të ndonjë të papritur të kësaj natyre, personi do të nxirrej jashtë dhe t’i humbej gjurma. Por, reagimi i Ramiz Cërrnicës i zuri të befasuar, andaj edhe arrestimi i tij i menjëhershëm ishte i pamundur, ngase ata e dinin rrezatimin e tij që kishte të pranishmit, dhe çdo gjë e pamenduar mirë do të krijonte situata me pasoja të mëdha në Kuvend. Megjithatë, Kuvendi përkohësisht e ndërprente punën që të konsultoheshin se çka do të ndërmarrin më tej. Për situatën dhe përgatitjet antishqiptare që ishin përgatitur në këtë Kuvend, dëshmon edhe atdhetari i madh Rifat Berisha pas mbledhjes së Prizrenit, kur ishte kthyer në shtëpi dhe e kishte pyetur axha i tij, Tahir Berisha, se çfarë u vendos në Prizren, ai i kishte treguar se si është “votuar”: “sepse pushkët na rrinin ngrehur nëpër dritare gjatë gjithë kohës sa zgjati Kuvendi”, “Keq paskeni ba, më mirë të vriteshin 40 veta sa ishit aty, se sa më vonë të vriten 40 mijë për të fituar të drejtën e vet

Kosova” - iu ishte përgjigjur plaku i mençur i Drenicës, Tahir Berisha.¹⁵

Kosova dhe populli i saj pa dashje dhe me dhunë ngeli nën okupimin serb e jugosllav. Që nga ky Kuvend, asaj iu desh që vazhdimisht të zhvillojë një politikë rezistuese si në aspektin legal po ashtu edhe në atë ilegal. Pas vendimit të ndërmarr nga ana e Beogradit populli shqiptar ishte i dëshpëruar dhe i pakënaqur me statusin e imponuar. Atdhetarët intelektualë, pas kësaj nuk qëndruan duarkryq. Populli i dëshpëruar tej mase, menjëherë filloi organizimet në terren dhe gjatë kësaj kohe u formuan dhe vepruan shumë individë, grupe e organizata ilegale që qëllim suprem patën çlirimin nga okupimi dhe bashkimin e të gjitha trojeve shqiptare që kishin ngel nën ish-Jugosllavi me shtetin amë.

Vitet që kaloi Kosova nën ish-Jugosllavi, ishin vite të mbarsura me plotë dhunë e terror. Viti 1945, startoi me burgosje e likuidime të shumta që bëheshin ndaj shqiptarëve. Por, vitet e mëvonshme karakterizohen me dhunë edhe më të shtuar. Koha e Byrosë Informative, përsëri në burg hedhë intelektualët e pakët shqiptarë, duke i dënuar me vite marramendëse burgu. Aksioni i Mbledhjes së Armëve në historinë e popullit shqiptar shënohet me dhunë të intensifikuar, duke bërë nga ana e udbashëve përgjimin e elitës udhëheqëse shqiptare, duke i bastisur shtëpitë, duke i shkallmuar dajak, duke i gjymtuar e mbytur zajave e përroskave. Aksioni i Mbledhjes së Armëve sipas të gjitha dokumenteve thuhej se u organizua nga pushteti dhe u aplikua vetëm ndaj shqiptarëve, gjoja se ata po përgatitnin kryengritje kundër Jugosllavisë.

¹⁵ Ragip Megjuani, “A kanë qenë udhëheqësit e vjetër shqiptarë të Kosovës të viteve 1945-1989 më kombëtar”, www.forumishqiptar.com/threads/80520-A-kanë-gënë-udhëheqësit-e (6 maj 2016).

Rezoluta e Kuvendit Popullor të Këshillit Nacionalçlirimtar të Kosovës dhe Rrafshit të Dukagjinit Prizren, 10 korrik 1945

Kuvendi Popullor i Kosovës dhe i Rrafshit të Dukagjinit konstaton faktin e gëzueshëm se rrethanat në Krahinë janë rregulluar dhe janë normalizuar deri në atë masë sa është bërë e mundshme që të zhvillohet puna e përshtatshme në fusha të ndryshme të jetës shoqërore, ekonomike e kulturore. Ky fakt pasurohet edhe në ngritjen e të gjitha organeve të pushtetit popullor, në zgjedhjen e këshillave popullore të vendit, këshillave popullore të rrethit dhe të Kuvendit Popullor, si dhe në mbledhjen e këtij Kuvendi Popullor, në organizimin e gjykatave dhe të organeve të tjera të pushtetit civil që i kanë marrë përsipër të gjitha punët në Krahinë pas heqjes së Pushtetit Ushtarak. Popullsia e kësaj Krahine gëzon sot begatitë e veta të demokracisë së re jugosllave dhe të pushtetit me të vërtetë popullor, i cili ka dalë nga lufta shumëvjeçare e të gjithë popujve të Jugosllavisë kundër okupatorit fashist. Meqenëse puna në përforcimin e mëtejshëm dhe në zhvillimin të organeve të tashme të pushtetit popullor dhe puna në lidhjen e tyre me masat e gjera popullore është kusht për mbrojtjen dhe përforcimin e mëtejshëm dhe në zhvillimin e mëtejshëm të fitoreve të Luftës Nacionalçlirimtare, edhe pse të gjitha këto, janë ndihma jonë për Jugosllavinë Demokratike Federative, atëherë detyra e çdo qytetari është që t'i ndihmojë Këshillit Popullor dhe t'i kontrollojë në punën e tyre.

Fakti më i ndritshëm në jetën e sotme të kësaj Krahine është ndryshimi me themel që është bërë në marrëdhëniet midis popullsisë së kombësisë shqiptare dhe serbëve e malazezëve në saje të Lëvizjes Nacionalçlirimtare dhe të politikës së saj për barazinë dhe vëllazërimin midis të gjithë popujve të Jugosllavisë. I është dhënë fund njëherë e përgjithmonë politikës së zhvillimit të përçarjes dhe të luftës së ndërsjellë të shqiptarëve dhe serbëve, të cilën, në dëm të njërit dhe të popullit tjetër, e kanë përkrahur dhe e kanë nxitur regjimet e mëparshme antipopullore, si në Perandorinë e dikurshme turke, ashtu edhe në Jugosllavinë e vjetër, e gjithashtu edhe pushtetit i okupatorit gjatë viteve të fundit. Për këtë arsye, zhvillimi i

mëtejshëm, thellimi dhe përforcimi i vëllazërimit dhe i bashkimit që tashmë është arritur, është detyrë e shenjët e çdo qytetari të Kosovës e të Rrafshit të Dukagjinit pa marrë parasysh përkatësin fetare e kombëtare, dhe parim prijës në punën e të gjitha organeve të pushtetit popullor te ne.

Popullsia shqiptare gëzon sot barazi të vërtetë dhe ka të gjitha mundësitë që, në bashkëpunim me popullsinë serbe e malazeze dhe me ndihmën e Serbisë demokratike dhe të mbar Jugosllavisë Demokratike Federative, t'i angazhojë të gjitha forcat për zhvillimin e vet të plotë kulturor dhe përparimin ekonomik e shoqëror. Popullsia shqiptare e ka sot organizatën e vet politike kombëtare - Komitetin Shqiptar¹⁶, i cili është pjesë përbërëse e Frontit të Përbashkët Nacionalçlirimtar në Krahinë. Një prej fitoreve më të rëndësishme që gëzojnë sot shqiptarët në Jugosllavi është barazia e gjuhës shqipe në administratën shtetërore dhe shkollat në gjuhën mësimore shqipe. E vetëdijshme për këtë pozitë të barabartë, popullsia shqiptare ka dhënë me mija bijë të vet në Armatën e lavdishme jugosllave, kurse shumë shqiptarë që, të mashtruar nga reaksioni, kanë qenë në shërbim të okupatorit, janë çliruar nga ndikimi i dëmshëm i reaksionarëve dhe sot po bashkëpunojnë me gjithë zemër në ndërtimin e jetës së re të

¹⁶ Bëhet fjalë për Komitetin Nacional të Shqiptarëve të Kosovës (KNSHK), i cili ishte formu me urdhrin e KQ-së të PKJ-së dhe punonte në kuadër të FPN-së (Fronti i Përbashkët Nacionalçlirimtar). Këtë vendim e kishte zbatuar Komiteti Krahinorë i PKJ-së për Kosovë. Në mars të vitit 1945 në të gjitha komitetet e rretheve, komunave dhe nëpër fshatra u formuan komitetet e shqiptarëve. Konferenca Themeluese e KNSHK, u mbajt në Prishtinë, më 27 e 28 mars 1945. Konferenca kishte zgjedhur Plenumin e KNSHK dhe Sekretariatit prej 10 anëtarësh. Detyrat primare të KSH ishin: të ndihmonte popullin shqiptar për shfrytëzimin e fryteve të LNÇ-së, për afirmim kombëtar, për çlirim social, për ngritjen politike, kulturo-arsimoret, të mësonte për historinë dhe kulturën e popullit shqiptar, të ndihmonte organet e pushtetit popullor për zgjidhjen e të gjitha problemeve në frymën e interesave dhe të kërkesave të popullit etj.

Formimi i Komitetit Nacional i Shqiptarëve të Kosovës mbi të gjitha u formua me të vetmin qëllim që tek popullata shqiptare të krijonte huti se në të vërtetë organet e atëhershme e dinin se sa me sukses po vepronte në ilegalitet Komiteti i NDSH-së, andaj donin të krijonin huti tek popullata shqiptare në Kosovë dhe mund të thuhet se deri diku, kishte pasur sukses.

Krahinës sonë. Prandaj, puna në rindërtimin e vendit, në ndërtimin dhe forcimin ekonomik, është vazhdim i pandashëm i luftës çlirimtare, kusht për krijimin e jetës më të mirë e më të lumtur dhe, për këtë arsye, i bënë të obliguar të gjithë qytetarët e Krahinës sonë që të marrin pjesë në të. Për shkak të rrethanave të vështira, që kanë mbretëruar para një viti e gjysmë në Krahinë, popullsia e kësaj Krahine nuk ka pasur mundësi që të përfaqësohet në seancën e dytë të Këshillit Antifashist të Çlirimit Kombëtar të Jugosllavisë në Jajce në nëntor të vitit 1943. Për këtë arsye, populli i kësaj Krahine, me anë të Kuvendit të vet Popullor, të zgjedhur lirisht, vetëm tash mund ta shprehë në mënyrë të lirë pajtimin e vet të plotë me vendimet historike të KAÇKAJ-së, me të cilat i është vënë themeli i fortë Jugosllavisë së re Demokratike Federative dhe lirisë e barazisë së popujve dhe pakicave kombëtare të saj. Kuvendi Popullor Krahinor i Kosovës dhe i Rrafshit të Dukagjinit deklaroi unanimisht se popullsia e kësaj Krahine, si edhe të gjithë popujt e Jugosllavisë, nuk e ka pranuar copëtimin e Krahinës së vet, që kanë bërë okupatorët, as copëtimin e Jugosllavisë, dhe shfaq dëshirën e tërë popullsisë së Krahinës që kjo t'i bashkohet Serbisë federale si pjesë përbërëse e saj. Populli i kësaj Krahine është i bindur se në qeverinë popullore të Serbisë do të gjejë mbrojtje të plotë dhe se nga pushteti popullor i mbarë Jugosllavisë do të jetë i ndihmuar me gjithë zemër në ngritjen e vet politike, kombëtare, ekonomike e kulturore, kurse përfaqësuesit e kësaj Krahine në Kuvendin Popullor të Serbisë dhe në KAÇKJ do të kontribuojnë me të gjitha forcat e veta për ndërtimin e Serbisë demokratike dhe të Jugosllavisë Demokratike Federative¹⁷.

¹⁷ Këshilli Popullor i Krahinës Autonome të Kosovë-Metohisë, 1943-1953, Prishtinë 1954, f. 46-48.